

Відгук
офіційного опонента дисертацію
«Психоаналітичні виміри художньої прози
Івана Франка 1880-1900-х років» Ван Сяююй
на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук
зі спеціальності 10.01.01 – українська література

Самобутня проза І. Франка привертала увагу дослідників ще за життя письменника; не зникає до неї науковий інтерес і сьогодні, коли активізується міждисциплінарна практика інтерпретації художніх текстів, урізноманітнюється методологія, виникає потреба системного переосмислення доробку авторитетного українського письменника. Проза І. Франка 1880-1900-х років багатоаспектна в проблемно-тематичному, жанрово-стильовому, наративному, образотворчому та інших аспектах, проте в психоаналітичному ключі цей сегмент художнього доробку письменника вповні ще не досліджено та не узагальнено.

Необхідність перегляду й реструктуризації категорій неусвідомленого психічного у франкознавчому дискурсі, потреба переосмислити тексти і підтексти художніх творів письменника, необхідність розширити й поглибити сферу ефективного застосування психоаналізу в практиці потлумачення творів І. Франка, застосовуючи компаративний підхід, визначають новизну дослідження Ван Сяююй. Актуальність дисертації пояснюється необхідністю оптимізувати психоаналітичне поле різновекторних досліджень із проблем міжтекстуальних зв'язків в сучасному літературознавстві, забезпечити тривалість і безперервність застосування психоаналізу до інтерпретації українських текстів, завдяки міжтекстовій взаємодії автора й інтерпретатора запропонувати нове бачення художньої специфіки творів І. Франка. Мета, завдання, предмет, теоретико-методологічна база наукової роботи сформульовані достатньо чітко й векторно окреслюють теоретичне підґрунтя для виконання дослідження.

Із перших сторінок дисертації авторка означає діапазон наукових пошуків, що стосуються обраних для студіювання творів І. Франка, напрямку дослідження, позиції реципієнта, інтерпретаційної стратегії (теорія класичного психоаналізу З. Фрейда та Ш. Ференці, індивідуальна психологія А. Адлера, аналітична психологія К.-Г. Юнга, гуманістична психологія (неофройдизм) Е. Фромма та К. Горні). Обрані аспекти дослідження заявлені в завданнях і чітко спроектовані на назви розділів.

Прикметно, що дисертантка мала унікальну можливість досліджувати психоаналітичні виміри прози І. Франка – письменника й теоретика психології творчості, автора трактату «Із секретів поетичної творчості», одного з зачинателів, як зауважив Г. Клочек, «першої хвилі психологізації гуманітарних наук, що відбулася в останніх десятиліттях ХІХ віку», як ученого, чий науковий наратив «був скерований у художнє русло прозової творчості, де універсалізуються функції неусвідомленого психічного стосунку до автора, наратора, героя, прототипу і т. п.» (с. 28).

У Розділі 1 «Психоаналітичний дискурс франкіани: історія, теорія і перспектива» Ван Сяююй на доказовому фактичному матеріалі констатує тривалість психоаналітичного дискурсу франкіани в українському літературознавстві, початки якого сягають періоду життя і творчості І. Франка, наголошуючи, що тривалість цього дискурсу першій половині ХХ століття мав цілком окреслену предметну сферу, проте не набув дисциплінарного характеру. У працях С. Єфремова, Л. Білецького, Д. Донцова, В. Яніва, О. Кульчицького дослідниця виявляє глибоке розуміння тих позасвідомих процесів, психічних інстанцій людини (героїв І. Франка), що згодом будуть заявлені в працях З. Фрейда, А. Адлера та ін. Ван Сяююй залучає і спогадовий матеріал, наприклад, працю А. Франко-Ключко «Іван Франко і його родина» як цінний фактаж із погляду психоаналізу. Ретельна робота над різножанровими джерелами сприяла формуванню подальшого бачення й потрактування прози 1880-1900-х років.

Слушно зауважити ще одну грань наукової вартості викладеного у Розділі 1 матеріалу: запропонований огляд праць відомих учених є присутнім

доповненням до сучасного осмислення їх багатоманітних наукових інтересів, наприклад, С. Єфремова – активного учасника українського літературного процесу кінця ХІХ – початку ХХ ст., історика літератури, літературного критика, який щиро вболівав за розвиток українського письменства.

Інтерес до психоаналітичного дискурсу творчості І. Франка актуалізувався у кінці 90-х років ХХ століття у працях Т. Гундорової, Б. Тихолоза, Я. Мельник, Н. Зборовської, І. Михайлина, І. Папуші, М. Гнатюка, А. Печарського. Аналітично підійшовши до їхнього наукового доробку, Ван Сяоюй висновує, що «у сучасному психоаналітичному дискурсі франкіани почав створюватися новий рецепційний клімат теоретичних засад дослідження творчості І. Франка» (с. 49).

У Розділі 1 думки літературознавців розширюють параметри наукового дискурсу й підкреслюють актуальність дисертації. Прикметно, що Ван Сяоюй до ключових тез науковців (наприклад, Л. Білецького, М. Мочульського) підходить аналітично, вибудовуючи, таким чином, власну лінію дослідження. Розділ містить важливі проміжні висновки-узагальнення, що стосуються не лише творчості І. Франка, а й у цілому теоретико-літературознавчої думки кінця ХІХ – початку ХХ століття, як-от: «Універсальний психологізм словесної творчості, а значить і літературознавства як наукової дисципліни про сутність мистецького слова...випереджають психоаналітичне пояснення внутрішніх порухів людської психіки» (с. 35); «Можна вважати, що дослідження М. Мочульського про феномен геніальності І. Франка заклали у франкознавстві психоаналітичні принципи і підходи» (с. 42) тощо.

У Розділі 2 «Психоаналітичні виміри художньої прози Івана Франка: методологічні засади» зацентовано на універсальному психологізмі художньої прози українського письменника, підкреслено, що внутрішня логіка його текстів відповідає засадам класичного психоаналізу. Психоаналітична скерованість цього розділу досягається за допомогою сформованих смислових блоків, що їх утворюють

- ідеї А. Адлера як психоаналітичний орієнтир розуміння творів І. Франка; місткі тези, наприклад, про бориславський цикл І. Франка, що втілює головний код адлерівської психології;
- елементи екзистенційного психоаналізу В. Франкла;
- фройдівський метод вільних асоціацій.

Можливо, не на всіх ділянках Розділу 2 смислова єдність «психоаналіз – творчість І. Франка» спрацьовує повно, проте матеріал розділу продовжує вмотивовувати доцільність обраного Ван Сяюю напрямку дослідження, переконуючи, що «психоаналіз як літературознавчий метод дослідження Франкової прози 1880-1890-х років носить не випадковий, а цілком закономірний характер» (с. 69). Ван Сяюю наголошує, що «універсальний психологізм художньої прози І. Франка відкриває для дослідників нову методологічну перспективу, що передбачає несподівані компаративістичні паралелі творчості українського письменника з літературою народів Далекого Сходу, зокрема китайською» (с. 75).

У Розділі 3 «Метаморфози любові в художній прозі Івана Франка 1880-1900-х років» Ван Сяюю зауважує про багатогранність психобіографічного «прочитання» художньої прози І. Франка вказаного періоду, наголошуючи на доцільності відшукувати не прототипи персонажів, а фігури авторського неусвідомленого. Листи І. Франка, спогади очевидців про письменника, художні твори, думки літературознавців формують доказову базу, що дозволяє Ван Сяюю 1) піддати сумніву однозначність інтерпретації Франкової поетичної метафори «тричі мені являлася любов»; 2) зауважити про необ'єктивні, на її думку, оцінки в інтерпретації антропології любові письменника; 3) потрактувати любов як живу енергетичну систему; «реабілітувати» образ О. Хоружинської – дружини й помічниці І. Франка. Ван Сяюю намагається працювати з листами неупереджено, уважно, намагаючись відчитувати (що важливо) емоційно-почуттєвий пласт цього своєрідного, проте наповненого інформацією матеріалом, що зіставляється з художньою містифікацією І. Франка. Така сумлінна робота з досліджуваним матеріалом мотивована

найперше тим, що, як стверджує дисертантка, «часто літературознавці розглядають епістолярій письменника поза художньою наратологічною розповіддю, сюжетною канвою, синтагмою й отримують доволі сумнівні результати» (с. 85).

У цьому розділі дослідниця, апелюючи до роману І. Франка «Лель і Полель», поглиблює продуктивну тезу вчених про психоаналітичний код «колізії двійництва і цілісності» та «візії передбачення», що імпліцитно представлені в творі; зауважує про «охудожнені родинні проблеми», «Франкову символічну біографію істинних почуттів, про психічні художні рефлексії, що «стали відбитком найінтимніших переживань автора», зафіксованих у листах. Це аргументовані, логічно виписані, неспішні й цікаві спостереження дослідниці, що відображають динаміку роботи, фіксують скерунок засадничих думок.

Під психобіографічним кутом, із акцентом на триєдність Я – Над-я – Воно (з апелюванням до праць З. Фрейда, К.-Г. Юнга) глибоко проаналізованообрази Начка і Владка із «Лель і Полель», вмотивовано вчинки, логіку поведінки Бовдура, Андрія Темери з оповідання «На дні», прокоментовані промовисті деталі в творах, що окреслюють функцію «маскування фактів», із яких і вибудовує Ван Сяююпсихобіографічну парадигму прози І. Франка. Глибоке знання теорії психоаналізу, біографії І. Франка, проникнення в художні тексти формують цілісну наукову платформу роботи. Ван Сяюю підсумовує, що соціальне тло творів письменника переплелось з особистим, що в романі «Лель і Полель» образ Регіни – «це не художнє втілення якоїсь однієї конкретної особи – прототипу, а містифікація ідеального образу жінки в уяві митця, овіяна постатями не лише ЦеліниЖуровської, а й Ольги Рошкевич та Ольги Хоружинської» (с. 91). Чимало образів-символів, «фігур неусвідомленого» у прозових творах І. Франка, констатує дисертантка, свідчить, що творча діяльність для нього стала компенсацією нездійснених бажань і мрій, даючи змогу реалізувати «ерзац задоволення» письменника.

У Розділі 3 Ван Сяюю досліджує також психодинаміку любові в художній прозі І. Франка на шляху первинного розщеплення цілісної психічної системи

персонажа під впливом соціально-культурних факторів. Для психоаналітичного студіювання та інтерпретації лейтмотивів любові у прозі І. Франка 1880-1900-х років у роботі слушно застосовано концепцію Е. Еріксона про відносини *Я* і суспільства. До аналізу залучені такі художні твори, як «Поєдинок», «Дріада». Свою чітко сформульовану активну позицію стосовно досліджуваних проблем Ван Сяюю захищає в дискусії з авторитетами (С. Павличко, Т. Гундорова, Б. Тихолоз, Р. Чопик та ін.) й означає шляхи можливого наукового освоєння художнього тексту І. Франка. Це, слушно додати, стосується й творів інших письменників, наприклад «Я (Романтика)» М. Хвильового.

У всій роботі простежується культура ведення дискусії, толерантність і виваженість дослідниці у формулюванні ключових позицій наукової роботи; для Ван Сяюю об'єктивність – засаднича вимога до свого викладового матеріалу, адже вона прагне уникати помилок і спрощеності у потрактуванні тексту, скажімо, не ототожнювати роздвоєння особистості з кризою, застерегти від упередженості, неточності в осмисленні фактів із життя І. Франка.

Психоаналітичний код едіпальної любові у творчості І. Франка Ван Сяюю пропонує шукати в оповіданнях письменника з автобіографічною складовою – «Малий Мирон», «Оловець», «Мій злочин», беручи, як інструмент, ідеї З. Фрейда, Е. Еріксона про надзвичайно важливу роль дитинства у формуванні структури особистості і любовних стосунків. Водночас дисертантка обґрунтовує зв'язок дитячих автобіографічних оповідань письменника з подальшою його творчістю, що дає можливість пояснити ідентичність та суперечність героя, прототипу, наратора, автора.

Ван Сяюю наголошує на близькості художньо відтворених І. Франком ідей А. Адлера, на франковій «літературній психотерапії», його прагненні як письменника-психолога збагнути сенс буття, донести його до читача крізь призму свідомості героїв творів «Терен у нозі», «Сойчине крило», «Як Юра Шикманюк брів Черемош», «Voacstrictor», «Муляр». Дисертантка пропонує ґрунтовні психоаналітичні інтерпретації мікроепізодів, ситуацій, деталей, образів (наприклад, образ пташки у творах «Мій злочин» та «Сойчине крило»), не

забуває сказати і про творчі ознаки авторової загостреної психічної недуги (повість «Великий шум»). У прозі І. Франка соціологізовану любов Ван Сяюю аргументовано поділяє на два види: перший характеризується національною ідентичністю, почуттям приналежності людини до свого народу, а другий – усе те, що тісно пов’язує особистісні відносини індивіда з конформізмом.

У Розділі 4 «Проблема людської деструктивності у художній прозі Івана Франка 1880-1900-х років» інтерпретується феномен перенесення і соціально-психологічної реальності. Людська деструктивність у прозі зазначеного періоду, зауважує дослідниця на початку розділу, здебільшого має соціальний характер, а не індивідуальний. У процесі аналізу художніх текстів Ван Сяюю використовує такі форми подачі матеріалу, що спонукають до роздумів, дискусії, наприклад, коли йдеться про характер Германа Гольдкремера із «Воаconstriktor»: дослідниця пояснює вдачу героя голодним, знедоленим, позбавленим материнської любові дитинством. Характери та вчинки героїв творів І. Франка «На дні», «Основи суспільності», «Для домашнього огнища» є різними, а психологічна мотивація одна – голод і любов. Аналізуючи твори І. Франка «Хома з серцем і Хома без серця» та «Воаconstriktor» з позиції індивідуального та соціального неусвідомленого, опираючись на праці Е. Фромма, А. Адлера, К. Горні та ін., Ван Сяюю «порційно» залучає текст, ілюструє свої думки найпоказовішими прикладами з творів, «прочитує» героя поступово, системно, звертаючи увагу на всі деталі. Коментарі, аналітичні висновки межують у розділі з роздумами дисертантки про специфіку поведінки та складність натури головних і другорядних героїв, скажімо, про психодіагностику рівня розвитку бізнесових здібностей мільйонера, нафтового магната Германа Гольдкремера чи про садистичні нахили Дувідка, що витокami сягають материнських канібалістичних емоцій і бажань, це «так звана невротична любов у перенесенні, що є не лише повторення “уявного” а повторення “реального” запиту нереалізованих бажань когось іншого» (с. 123-124). Перенесення, як відомо, – термін З. Фрейда, активно використаний у дисертації і пояснений на с. 115.

Уже йшлося про чітко означену в попередніх розділах позицію Ван Сяююй як дослідниці, у Розділі 4 помітно окреслюється її позиція як активної читачки, наприклад, щодо образу Аграновича у повісті «Для домашнього огнища» про завищену самооцінку як захисного невротичного механізму у функції віддзеркалювального об'єкта. Незатрафаретизоване, «досвідне», можливо, навіть із дещо емоційним відтінком розуміння його поведінки засвідчують, скажімо, такі узагальнення дисертантки: «Адже мораль і справедливість індивіда за своєю суттю пізнається, переживається й видозмінюється залежно від розуміння тих чи інших речей, а не піддається соціальній нормі чи стереотипам. У цьому причина особистої трагедії головного героя, що не знайшов сили простити свою дружину Анелю, звільнити власне серце від кайданів осудження<...>Аджещотаке справедливість, честь, гідність, любов – як не стан душі людини, котра по-справжньому любить?!» (с.132-133). Проаналізувавши твори І. Франка, дисертантка висновує, що перепорою до вирішення проблем людської деструктивності є едіпальні, егоцентричні та невротичні розлади характеру людини.

На основі творів І. Франка «Панталаха», «Перехресні стежки», «До світла», «Микитичів дуб», актуалізуючи міждисциплінарний підхід, дослідниця залучає праці З. Фрейда, К.-Г. Юнга, а також неофрейдистки К. Горні, психолога криміналіста А. Мерген, невролога Дж. Джексона, судового психоаналітика Д. Абрагамсена й досліджує художньо представлене у творах письменника психічне неусвідомлене як джерело пізнання злочину, що виявляє психоаналітичне розуміння проблем людської деструктивності в словесній творчості. Ван Сяююй апелює до відомої концепції Д. Абрагамсена про «потенційного злочинця» й осмислює злочин як прояв агресії на несвідомому чи свідомому рівнях, а здатність його контролювати так чи інакше залежить від розвитку психічної інстанції Над-Я; причина кримінальної поведінки – у негативних емоційних стосунках між батьком і дитиною. Дослідниця зауважує про садистичний тип героя у «Перехресних стежках» І. Франка (образ Стальського). Послідовний, виважений аналіз творів засвідчує, що для авторки

наукової роботи в художньому тексті немає дрібниць, для неї герой – складна натура, яку вона прагне зрозуміти, пояснити вчинки, поведінку, корпус переживань, настроїв, вражень тощо.

У Розділі 5 «Художня проза Івана Франка 1880-1900-х років у контексті нової китайської літератури (现代文学): психоаналітичні виміри» представлено порівняльний блок творів І. Франка і китайських письменників. У попередніх розділах принагідно вже озвучувалися окремі аспекти, спроектовані на китайську літературу та культуру. Тому ця структурна складова в науковій роботі Ван Сяююй закономірна – в ній досліджено полярність смислових універсумів любові, індивідуальний та соціальний характер персонажів (аналогія та психоаналітична інтерпретація). Дослідниця вмотивовує вибір творів китайських письменників та доцільність їх студіювання у психоаналітичному ключі, незважаючи на різноманітні світоглядно-культурні парадигми народів Заходу і Сходу, зміщення психоаналітичних ідей, концептів. Дисертантка підкреслює: якщо спробувати висвітлити очима людини далекого Сходу духовний, психологічний дисбаланс Франкового героя-в'язня, то це буде онтологічне загострення даоського і конфуціанського світогляду.

Висвітлюючи полярність смислових «універсумів любові», Ван Сяююй зауважує, що етнопсихологічна перспектива дослідження творчості І. Франка не замикається виключно в колі своєї національної літератури, а перебуває у «живому» міжкультурному діалозі з іншими світовими літературами. Зв'язки І. Франка з китайською культурою не надто активні; обрані дослідницею тексти українського і китайського письменників різняться за стилем і художньо-образною фактурою, проте спільнить їх провідна думка з погляду класичного психоаналізу. Психоаналітична інтерпретація за аналогією дозволяє розглядати деякі аспекти індивідуального і соціального характеру людини. До аналізу залучені твори І. Франка «Свинська конституція», «Звірячий бюджет», «Сойчине крило», «Як Юра Шикманюк брів Шеремош», «Для домашнього огнища» і «Щоденник божевільного» (перший прозовий твір нової китайської літератури), «Справжня історія А-к'ю» ЛуСіня, «Пошуки» Мао Дуня, «Серп місяця»,

«Сонячне світло», «Біля храму великої скорботи» Лао Ше. Підсумовуючи, дисертантка констатує: «Якщо в китайській художній прозі відповідного періоду відчуваємо владну перевагу суспільних обов'язків над особистими прагненнями людини, то в епічній творчості І. Франка індивідуальний і соціальний характери персонажів більш гармонійні, за винятком ... кількох творів («Батьківщина», «Сойчине крило» й ін.)» (с. 161). Психологія образу Юри Шикманюка з оповідання «Як Юра Шикманюк брів Черемош» – одна з небагатьох у творчості І. Франка, яка детермінована логікою конфуціанства, стверджує дисертантка. У цьому творі, на її переконання, художньо представлено унікальне перехрестя християнського і даоського світобачень.

У цьому розділі концепція долеаналізу угорського психоаналітика Л. Сонді, ідеї дослідника А. Гаксліпроектуються на роман Лао Ше «Рикша», повість І. Франка «Для домашнього огнища». Завдяки обраній науковій підоснові дисертантці вдалося зануритися у складну внутрішню організацію героїв, розшифрувати й осмислити закодовані причинно-наслідкові зв'язки у несвідомо-підсвідомих конструктах, а також поведінці та вчинках героїв творів І. Франка та китайських письменників. Наприклад, аналізуючи «Для домашнього огнища», Ван Сяюю зауважує про вплив «родового неусвідомленого» на трагічну долю головної героїні Анелі й висновує, опираючись на думки психоаналітиків-неофрейдистів Е. Фромма, К. Горні, Г.С.Саллівана, що її сутенерство – це страх перед бідністю.

Проблему щастя «маленької людини» дисертантка описує в романі Лао Ша «Рикша»; у роботі цікаві спостереження над оповіданнями «Батьківщина» І. Франка і «Химерний сон» Лао Ше, де простежуються «майже всі стандартні форми патології любові» (с. 172). Психоаналітична інтерпретація творів «Герой неволі» І. Франка і «Достеменна історія А-к'ю» ЛуСіня дала можливість дисертантці пізнати різні світоглядно-культурні моделі індивідуального і соціального характеру людини; «Перехресні стежки І. Франка і «Павук» Сюй Ді-шаня порівнюються в аспекті антропології любові й ненависті, зауважується проблема «схожості та відмінності між народами Сходу і Заходу – їхнього

дуалістичною й моністичного розуміння добра і зла» (с. 186); наголошується на близькості психіки та світогляду між героями творів українського та китайського авторів. Викладовий матеріал Розділу 5 у цілому вибудований за схемою: аргумент – текст – позиція дослідниці – засадничі ідеї вчених із психоаналітичної сфери – думки письменників. Це сприяє осмисленню внутрішніх інтенцій героя, допомагає відстежити динаміку персонажа, зосередитися на дії, що у творах українського і китайського письменників розгортається у психоемоційному ключі. Позитивні сторони всієї роботи:

- структуровані й логічно вибудовані розділи;
- майже всі розділи містять сегменти (скажімо, блоки сформульованих запитань на сс. 72, 77), що специфікують висвітлення наукового матеріалу, надаючи йому рис дискусійності, роздумів і водночас підкреслюючи складність порушених у дисертації проблем;
- окремі розділи містять тези, що підвищують ступінь актуальності роботи й увиразнюють дискусійну складову (як-от: «...історія психоаналітичного дискурсу франкіани починається без психоаналізу» (с. 34));
- Ван Сяюй сумлінно, уважно й гранично обережно працювала з художніми текстами, враховуючи специфіку психоаналітичного підходу, прагнучи максимальної об'єктивності;
- обрані для розгляду твори І. Франка 1880-1900-х років, що важливо, заявлені в усіх розділах, а отже, така наскрізність сприяє різноаспектному аналізу текстів;
- щодо організації тексту дисертації, то варто відзначити посторінкові посилання-примітки, що в структурі роботи виконують роль інформаційних орієнтирів, що координують хід думки.

Висновки до роботи системні, місткі, цілісні. Список використаних джерел (180 позицій) засвідчує сумлінність дисертантки у роботі над темою.

Водночас варто звернути увагу й на деякі аспекти, що потребують уточнень.

У Вступі Ван Сяююй пояснює, чому об'єктом дослідження у дисертації стала художня проза І. Франка 1880–1900-х років, апелюючи до ідеї О. Потебні про епос як найбільш відповідний аналітичному мисленню «у розумінні мови, котра має на увазі аботільки практичні цілі, або служить виразом науки» (с. 28). Проте цього замало: очевидно, варто обґрунтувати й обраний для вивчення період творчості письменника – 1880-1900-ті роки, час, коли І. Франко постав як досвідчений аналітик, теоретик та історик літератури, критик, автор не лише «Із секретів літературної творчості» (трактат написаний саме в цей період), а й праці «З останніх десятиліть ХІХ віку», що її в дисертації чомусь не згадано. А в ній, зокрема, йдеться про молоду генерацію українських письменників, що «виступила на літературне поле з новими окликами» й «головну вагу творчості поклала на психологію, головною метою твору зробила розбудження в душі читача певного настрою способами, які подають новочасні студії психології і так званої психофізики»; про твори А. Кримського, що містять «впливи чуття і поглядів самого автора», про повість «Царівна» О. Кобилянської, яка «основана на психічній аналізі буденного життя пересічних людей»; про новели, в яких відтворено покоління, що не має «спокою душевного». Тобто це ті ідеї, що логічно проєктуються на тему дисертації. Зокрема в аспекті аналізу героїв – суперечливих, непередбачуваних, знервованих, не вповні зрозумілих навіть самим собі.

У Розділі 1 «Психоаналітичний дискурс франкіани: історія, теорія і перспектива» перспективи означені побіжно.

Пояснення збігів лейтмотивів, сюжетів, художніх образів лише «ідеєю стадіальної єдності» Е. Тайлора (с. 76-77) не вповні достатнє; очевидно, варто було б долучити до цього проблемно-тематичного блоку й праці К. Леві-Строса та інших дослідників.

Працю З. Фрейда «Вступ до психоаналізу» (позиція 154 у списку використаних джерел) слушно було залучити в україномовному перекладі (Київ: Основи, 1998. 710 с.).

Додам, що дисертацію виконано на кафедрі української літератури імені академіка Михайла Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка в межах науково-дослідних програм, зокрема таких тем: «Літературознавча думка від класики до сучасності: концепти, теорії, методології» (№ ДР 0115U003695) та «Художній світ Івана Франка: поетика й естетика» (№ ДР 0117U001407). Виконана Ван Сяююю наукова робота – самостійне, завершене дослідження, належно апробоване на конференціях, представлене в достатній кількості публікацій.

Дисертація «Психоаналітичні виміри художньої прози Івана Франка 1880-1900-х років» та автореферат роботи повністю відповідають вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій, «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р. (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015 р., №1159 від 30.12.2015 р. та №567 від 27.07.2016 р.), а їх авторка Ван Сяююю заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література.

Офіційний опонент

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української мови і літератури
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка
Горболіс Лариса Михайлівна

Підпис Горболіс Л. М.
засвідчую
перший проректор
М. В. Тишніч
« 07 » жовтня 20 20 р.